

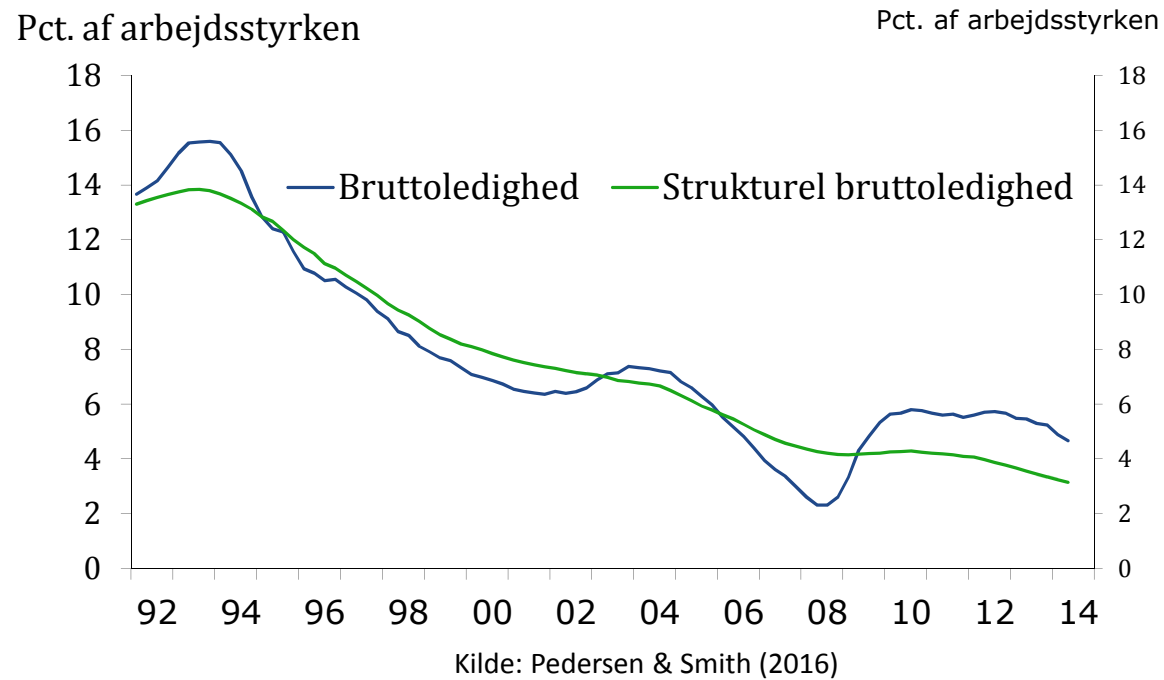
Hvilke reformer har Danmark brug for?

Høring om fremtidig vækst og kvalificeret arbejdskraft
Fredag den 13. april 2018 kl. 9.30-13.00 på Aarhus Universitet

Nina Smith

Hvor står vi?

25 år med succesfulde arbejdsmarkedsreformer og faldende strukturel ledighed

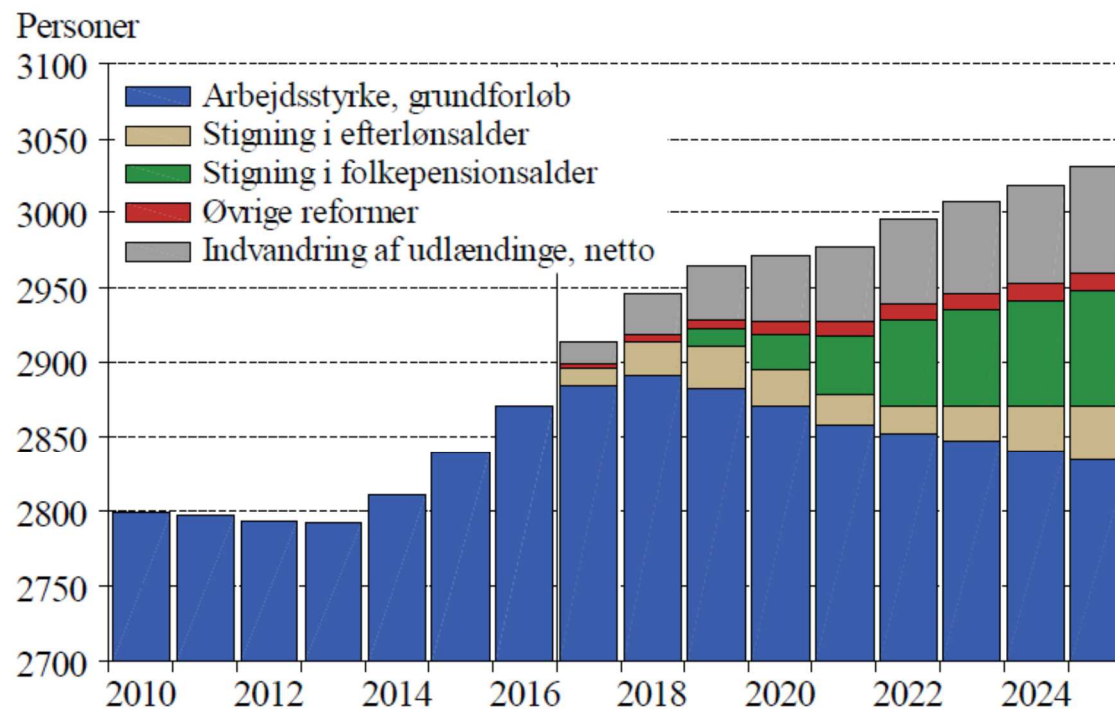

2017:
Faktisk & strukturel
ledighed ca. 3%

Udsigterne for arbejdsudbuddet ifølge DØRS:

Tidligere reformer er endnu ikke fuldt ud indfasede.... Arbejdsudbuddet vokser de kommende år

Figur I.13 Strukturel arbejdsstyrke frem mod 2025

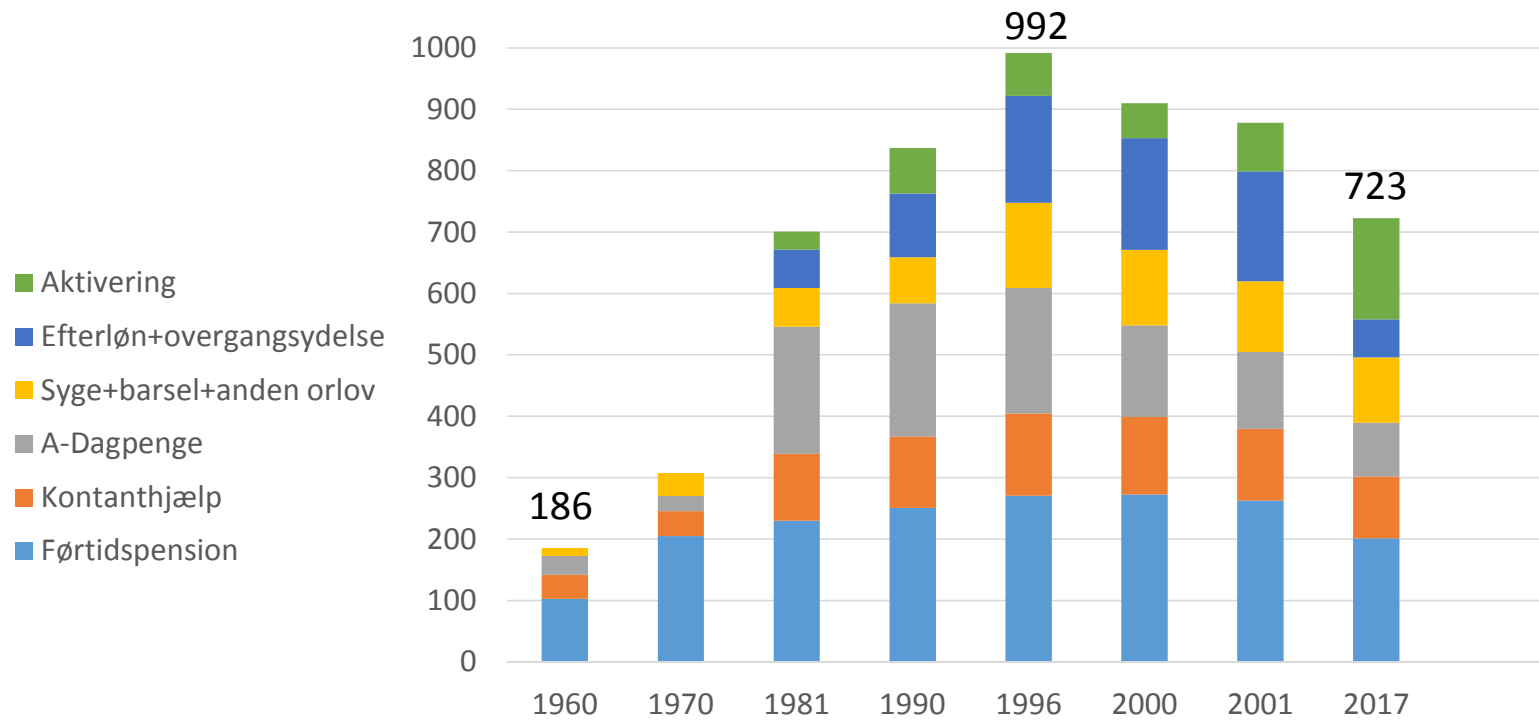
Hvor er reformpotentialiet – nye reformer?

Hvor mange kan man forvente kan arbejde i den danske befolkning?

- Et ultrakort kig tilbage til 1960 – før velfærdsstaten
- Dengang i 1960:
 - Mænd der var uarbejdsdygtige var på invalidepension, arbejdsløshedsunderstøttelse eller bistand
 - Kvinderne blev som regel forsørget i familien
- 1960 til 2018:
 - Mange nye ordninger er politisk indført/adgang udvidet
 - Kvinderne forsørges af det offentlige – ikke af familien
 - 160,000 indvandrere er i dag på overførsler – i 1960 var der stort set ingen
 - 165,000 personer er i omskoling, aktivering, ressourceforløb, flexjob

Et kig tilbage: Personer på overførsler, ekskl. SU 1960 – 2016.

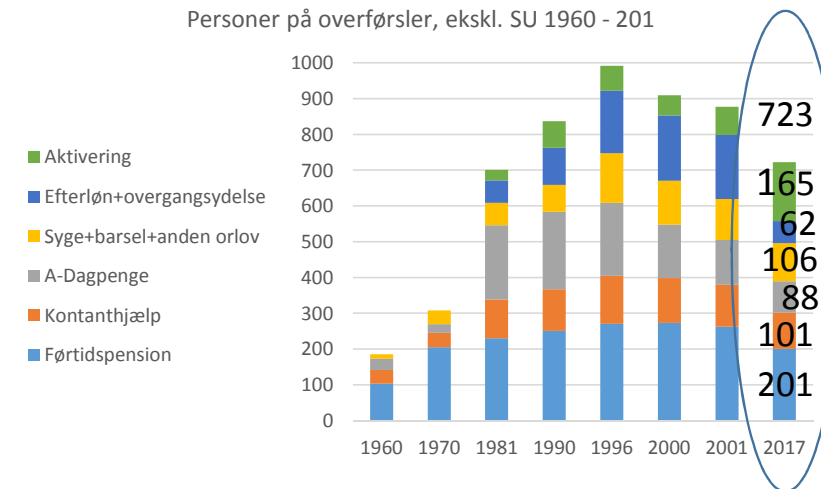
16-64 år (1000 fuldtidspersoner)

Hvor er reformpotentialiet – nye reformer?

Hvor mange kan man forvente kan arbejde i den danske befolkning?

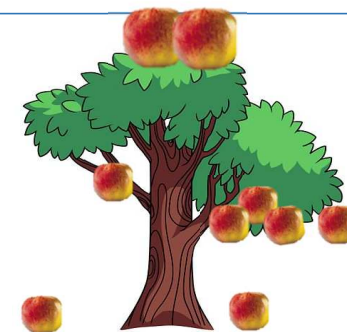
- Førtidspension?
 - Næppe stort potentiale – pres for lettere adgang
- Kontanthjælp?
- A-dagpenge?
 - Lavere kompensation eller 1 års dp-periode – vil øge krav til arbejdsgivere om større beskyttelse – flexicurity balancen!
- Syge og barsel?
 - Færre syge? Kortere barsel end 1 år?
- Efterløn?
- Aktivering mv?

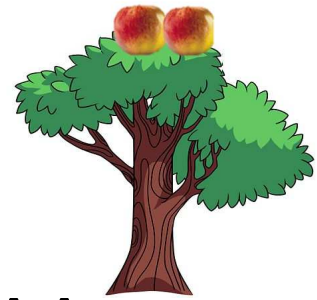
Andre reformmuligheder på kort sigt?

- Højere pensionsalder for 65+? Måske
- SU modtagere? Svært!
- Længere arbejdstid for de beskæftigede?
 - Indkomstskattelettelse? Meget marginal effekt på det korte sigt?
 - Offentlige arbejdsmarked og overenskomstforhandlinger - frokostpausen?
 - Svært!!
- Flere (veluddannede) udlændinge? Ja!
 - Lette på indkomstkravet
 - Fjerne topskat for højtuddannede udlændinge, som ikke har kostet danske samfund deres uddannelse (vismænds forslag)

Konklusion:
Ikke flere lavthængende reformfrugter mht at øge kvantiteten af arbejdsstyrken – men vigtigt at fastholde opstramningerne, integrationen

Der er stadig behov for reformer – men nu er det de svære højthængende frugter:

- 1. En mere velfungerende offentlig sektor – større produktivitet**
- 2. Uddannelse og produktivitet: Kvalitet i arbejdsstyrken – mindst ligeså vigtig som kvantitet,** jfr. rapport fra Uddannelses- og Forskningsministeriet 2018

Baseret på historiske erfaringer og internationale sammenligninger er en højtuddannet arbejdsstyrke således en væsentlig forudsætning for et højt vækst- og velstandsniveau i samfundet⁶. Det skyldes ikke mindst produktivetsstigninger, som er den væsentligste drivkraft bag velstandsstigninger og en mere varig kilde til vækst end f.eks. forøgelse af arbejdsudbuddet⁷.

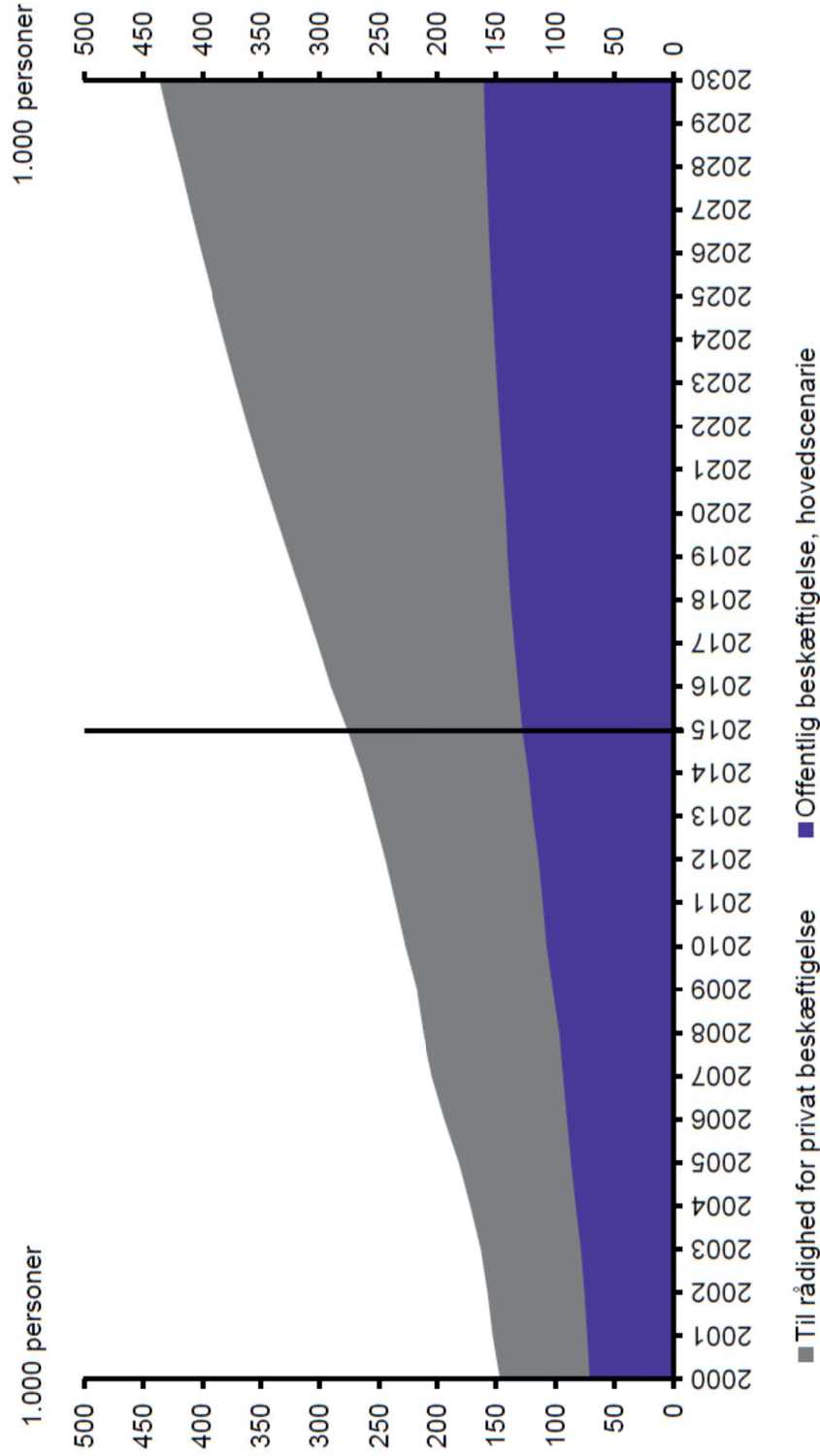
- HELE uddannelsessystemet – lige fra folkeskole, ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser til universiteter og forskeruddannelser

Det handler ikke bare om FLERE uddannede, men om:

- **Bedre kvalitet** i uddannelser (Hanushek & Woessmann, 2007, 2010, 2012, OECD diverse pub)
- **Bedre match** mellem arbejdsmarkedsbehov og uddannelser – stort mismatch, Kvalitetsudvalget (2015), Uddannelses- og Forskningsministeriet (2018)
 - Erhvervsuddannelserne versus videregående uddannelser
 - Uddannelser med fokus på offentlige sektor versus private sektor

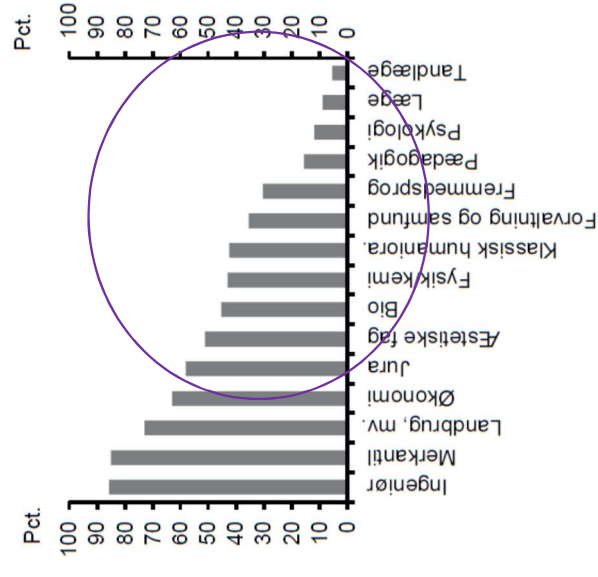
Figur 5.23

Fremskrivning af antal universitetskandidater til rådighed for beskæftigelse, 2000-2030

Figur 5.36

Andel af beskæftigede kandidater fra uddannelsesgrupperne, som er ansat i det private i 2015, udvalgte uddannelsesgrupper, pct.

Konklusion

Kort sigt:

- Begrænset potentiale for at øge kvantitet af arbejdsudbud - ud over allerede vedtagne reformer
- Medmindre politiske beslutninger om
 - Efterløn, barsel
 - Lettere/mere attraktivt for veluddannede udlændinge at komme til Danmark

Det lange perspektiv – nye reformer er vigtige:

- Kvalitet af arbejdsstyrken er afgørende - uddannelsessystemet er nøglen

